

ปลดปล่อย

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เล่าประสบการณ์การภาวนาครับ”

กราบเท้าหลวงพ่อกะผมขอเล่าประสบการณ์การภาวนา พร้อมกราบขอพระคุณหลวงพ่อก็คือครั้งหนึ่งครับ เป็นโอกาสดี เป็นวันอาทิตย์ ไม่ได้ทำงาน ตื่นมาผมเลยสวดมนต์และภาวนา เริ่มแรกคือจิตใจไม่นิ่งพอ พุทโธก็ติดขัด ผมเลยใช้ปัญญาอบรมสมาธิบ้าง ผมก็เริ่มคิดถึงบุญคุณพ่อแม่ที่เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กๆ หลังจากนั้นก็มาทบทวนเรื่องราวที่ผ่านมาในช่วงนี้ของตัวเอง ใจเลยนิ่งขึ้น หลังจากนั้นผมก็กลับมาพุทโธต่อ และสักพัก ผมก็นึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจผมก็คิดถึงแสงรัศมีของพระองค์ หลังจากนั้นร่างกายก็อ่อนไปหมด อบอุ่นมาก ขนลุกตลอดเวลา หลายต่อหลายครั้ง ผมก็พุทโธต่อไป ทันใดนั้น ใจก็คิดถึงเรื่องที่ผมเคยมีคำหยาบเวลาคิดถึงพระรัตนตรัย หลังจากนั้น ผมก็ร้องไห้ น้ำตาร่วงลงมาอย่างไม่หยุด ในใจก็กราบแล้วกราบอีกในความสำนึก ความรู้สึกเหมือนกราบขอโทษพ่อแม่ (แต่ยิ่งกว่านั้นหลายเท่า)

ผมทั้งร้องไห้ ทั้งขอขมา คิดว่า ในอดีตเราคงเป็นคนโง่ที่เคยกล่าวติเตียนพระองค์ พร้อมทั้งสำนึกในบาปนี้อยู่นานมาก ร้องไห้สะอึกสะอื้นเหมือนเด็กๆ มันมีความรู้สึกปิติใจอย่างมาก เกินกว่าที่จะบรรยายเป็นตัวหนังสือได้

หลังจากหยุดร้องแล้วก็พุทโธต่อ ความรู้สึกทั้งโล่ง ว่าง เจียบสงบ อบอุ่นมากครับ พร้อมทั้งก้มลงกราบที่พื้นอีก ๓ ครั้ง หลังเลิกภาวนาแล้วผมรู้สึกเหมือนชีวิตกลับมาเริ่มนับหนึ่งใหม่ จากที่แต่ก่อนนั้นติดลบ และปฏิญาณตนต่อพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์อย่างสุดหัวใจ อธิษฐานกับตัวเองว่า ให้หมั่นมุ่งทำแต่ความดี ผีก็หนีใจเวลามีกิเลส

มาครอบงำ หมั่นฝึกหัดภาวนาครับ และผมก็สำนึกในเมตตาของหลวงพ่อดีขึ้นมาที่ได้ชี้แนะทางให้ผมในเรื่องนี้ และรีบกลับมาเล่าเรื่องนี้เพื่อกราบขอบพระคุณหลวงพ่อด้วยครับ

ตอบ : อันนี้เวลาเขาขอบพระคุณ เห็นไหม เวลาคนเรามันมีสิ่งใด เราเกิดมา เราเกิดมาโดยอวิชชา เราเกิดมาด้วยความไม่รู้ แต่ความไม่รู้นี้ ถ้ามันทำสิ่งใดที่เป็นบาปอกุศล มันจะติดหัวใจนี้มา การติดหัวใจนี้มา เวลาเรา เราเป็นมิจฉาทิฎฐิคือความเห็นผิด พอความเห็นผิด เราเชื่อมั่นในความเห็นของเรา เราทำสิ่งใดเราคิดว่าเป็นความถูกต้องดีงามไป เราก็ทำด้วยความเต็มใจเต็มมือ

การทำด้วยความเต็มใจเต็มมือ เขาเรียกว่าทำด้วยความมั่นใจ มั่นใจสิ่งใด มั่นใจว่าตัวเองทำถูกต้องดีงามก็ทำด้วยความเต็มใจเต็มมือของตัวเอง แต่ความจริงมันเป็นมิจฉาทิฎฐิความเห็นผิด พอทำสิ่งใดไปแล้วมันเป็นเวรเป็นกรรม พอเป็นเวรเป็นกรรมกรรมมันให้ผลๆ

ที่นี้เวลากรรมให้ผล เวลาคนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาก ดุสิต ศรัทธาของชาวพุทธ คนเวลาเขาทำบุญกุศลกัน เวลาเขาภาวนากัน เราเห็นแล้วเราก็อยากจะประพฤติปฏิบัติ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แต่จิตใจของเรา อดีตชาติ สิ่งที่มีมันฝังมา กรรมเก่าๆ มันมีสิ่งนั้นมา ถ้ามีสิ่งนั้นมา เวลาเข้ามา ยิ่งถ้าอยู่ห่างๆ มันก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ ยิ่งเข้าไปใกล้ชิดเท่าไรนะ แรงด้านในใจมันจะมีขึ้น แรงด้านในใจมันจะมี มันจะทำให้เรามันมีความเห็นผิด มีการตำหนิ มีการต่างๆ ใ้หนี่มันเป็นสิ่งที่สุดวิสัย มันเป็นความคิดได้สำนึก จิตได้สำนึกมันคิด จิตได้สำนึกมันแสดงออก ทั้งๆ ที่เราก็คอยเป็นคนดี

เราเกิดในปัจจุบันนี้ เราเกิดเป็นมนุษย์ วัฒนธรรมประเพณีมันมีของมันอยู่ วัฒนธรรมประเพณี ดุสิต เวลาทางโลกเขา เขาบอกเวลาพระทำผิด ยกให้ผ้าเหลือง ผ้าเหลือง จะติเตียนกลายเป็นบาปเป็นกรรม

แล้วถ้ายกให้ผ้าเหลือง ที่เสาชิงช้า ผ้าเหลืองเยอะแยะเลย ทำไมไม่ยกให้เขาบ้างล่ะ นี่ประเพณีวัฒนธรรมคิดกันอย่างไร ยกให้ผ้าเหลืองๆ คือว่าเกรงใจพระ ว่าอย่างนั้นเถอะ พระจะทำอะไร โยมก็ไม่กล้าตีไม่กล้าเถียง ก็เลยคิดว่ายกให้ผ้าเหลืองไปไ้

แต่ถ้ามีสติมีปัญญา เวลาประเพณีวัฒนธรรม เราเคารพบูชาของเรา เราก็อยากประพฤติปฏิบัติของเขา แต่ใจ ใจมันมีสิ่งได้แย้ง สิ่งต่างๆ อันนี้มันเป็นเหตุสุดวิสัย กรรมเก่ากรรมใหม่ เวลากรรมเก่ามันสร้างสมมา มันเป็นจิตเป็นนิสัย เป็นความคิด เป็นเรื่องจิตได้สำนึก ฉะนั้น ถ้าเป็นจิตได้สำนึก เวลามันกวนใจเรา เวลาใจใคร่ใคร่ คนนั้นก็เดือดร้อน เราคิดดี เราทำดี เราปรารถนาดี เราอยากจะทำสิ่งที่ดีทั้งนั้นเลย แต่ทำไมมันคิดเข้ามาในใจ มันมีสิ่งนี้รบกวนตลอดเวลา

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของท่านสอน ท่านสอนให้ขอขมาลาโทษ ให้ขอขมาลาโทษ ก็เหมือนในปัจจุบันนี้เราสำนึกผิด เรารู้ว่าสิ่งนี้มันไม่ดีงาม ไม่ดีงาม เราก็ไม่ได้ทำ เพราะตั้งแต่เด็กเกิดมา เราก็ทำดีมาตลอด เกิดมา พ่อแม่พาเข้าวัดเข้าวา มาเกิดมานี้พ่อแม่ดูแลมา เราได้รับความดี เราก็ไม่เคยทำอะไรชั่วช้า ทำไมมันมีความคิดอย่างนี้ เห็นไหม เราก็สับสนว้าวุ่นเรื่องไม่ได้ ถ้าเราสับสนว้าวุ่นเรื่องไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นกรรมเก่า มันเป็นเรื่องที่ฝังใจมา

ที่นี้ฝังใจมา ครูบาอาจารย์ เห็นไหม เราไปแก้อดีตไม่ได้ เราแก้ประวัติศาสตร์ไม่ได้ แต่เราแก้ที่ปัจจุบันนี้ได้ การแก้ที่ปัจจุบันนี้นะ ให้ขอขมาลาโทษ ให้ขอขมาลาโทษ การขอขมาลาโทษ พอขอขมาลาโทษ เหมือนกับคนผิด คนผิดแล้วสำนึกผิด คนคนนั้นมันก็สบายใจขึ้น สบายใจขึ้นนะ

แต่กรณีนี้กรณีผู้ถาม เวลาผู้ถาม เวลาเขาทำของเขา มา แต่ตอนนี้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เขามีสติมีปัญญา เขาถอดถอน ถอดถอนไ้ความฝังใจ ถอดถอนจิตได้ สำนึก จิตได้สำนึก อะไรไปถอดถอนมัน

จิตได้สำนึก เห็นไหม คุณสิ ทางจิตวิทยา เวลาไปหาจิตแพทย์ จิตแพทย์เวลาเขาพูดคนที่ผิดปกติ เขาจะต้องพยายามใช้ทางวิชาการของเขาเข้าไปพูด พูดขึ้นมาให้เป็นปกติไ้

แต่อันนี้เราไม่ใช่จิตวิทยา นี่ธรรมโอสธ นี่การปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าสมควรแก่ธรรมนะ เรามีสติปัญญาของเรา สติปัญญา เรามีสติปัญญา สิ่งที่เราทำมาแล้วมันเป็นอดีต เราแก้ไขไม่ได้ เราแก้ไขในปัจจุบันนี้ เราสำนึกผิด เราขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษของเราบ่อยครั้ง เหมือนคนสำนึกผิด เจอทีไรเราก็ก็นึกผิดของเราตลอดไป นี่กิเลสมันไม่มีช่องทางที่มันจะเพิ่มมากขึ้น กิเลสมันมีแต่จะลดน้อยลง สิ่งใดที่เป็นบาปเป็นกรรม ขอขมาลาโทษ

ให้อภัยเป็นทาน อภัยทานต่างๆ การให้อภัยต่างๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติ เขาบอกว่าเขาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลานั่งของเขาไปใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คิดถึงบุญคุณพ่อแม่ คิดถึงต่างๆ

เราคิดถึง ถ้าคิดถึงมีสติปัญญา เขาเรียกปัญญาอบรมสมาธิ เวลาเรานั่งกันอยู่

กับพ่อแม่เราไม่กล้าพูด เราไม่กล้าบอกว่าเรารักพ่อรักแม่ เราไม่กล้าเวลาแสดงออกอย่างนั้น แต่ในใจเราคิดได้ ถ้าในใจเราคิดได้ เราคิดถึงบุญคุณ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา พ่อแม่เลี้ยงดูมา แล้วพ่อแม่ปู่ย่าตายายของเรานับถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็นับถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราระลึกถึง นี่มันมีปัญญาได้เข้ามาๆ สิ่งที่จะคิดชั่วร้าย มันคิดชั่วร้ายออกไปไม่ได้หรอก เพราะเรามีสติปัญญา เราพาใจเราคิดแต่เรื่องดีๆ เห็นไหม

เวลาเราพุทโธๆ เราพุทธานุสติ เราก็ก็นำใจเราอยู่กับพุทโธ พาใจเราระลึกพุทโธ พุทโธจนใจเป็นพุทโธ ใจเป็นพุทโธ ใจก็เป็นพุทโธ ใจเป็นพุทโธ ใจก็เป็นพุทโธ ใจก็เป็นพุทโธ ใจก็เป็นพุทโธ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนา เราก็ก็นำใจไปชำระล้างกิเลส อันนั้นเป็นมรรค

แต่อันนี้เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ อบรมสมาธิให้มันสำนึก เห็นไหม สำนึกถึงความถูกต้องชอบธรรม สำนึกถึงความดีงาม เวลามันสำนึก เวลาเขาปฏิบัติขึ้นไปแล้วมันดีมาก เขาว่ามันดีมากนะ มันดีมากคือมันสงบเข้ามาแล้วมันมีอำนาจวาสนา มีอำนาจวาสนา เขาคิดต่อเนื่องไป

เวลาจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง จิตสงบแล้วนั่นคือสัมมาสมาธิ นั่นคือสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ปฏิสนธิจิต นี่ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้พาเวียนว่ายตายเกิด

แต่ของเรา ความคิด ความคิดเกิดจากจิต ความคิดไม่ใช่จิต ฉะนั้น เราผ่านความคิด ความคิดคือปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิมันทะลุความคิดนี้ไป เข้าไปสู่จิต พอเข้าสู่จิต จิตมันมีกำลัง จิตมีกำลัง จิตใช้ปัญญา ถ้าจิตใช้ปัญญา จิตระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงบุญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่เขาบอกเลย เขาบอกๆ ถ้าคนไม่ได้เป็นมันจะบอกอะไร ถ้าคนไม่เป็นนะ

เขาบอกว่า “พอคิดระลึกแล้วร่างกายนี้อ่อนไปหมดเลย เกิดความอบอุ่น ขนลุกตลอดเวลา เป็นหลายครั้งหลายหน”

นี่เวลามันให้ผล เวลาให้ผล นี่ปัจจุัตถัง สันติภูริโก มันเป็นขึ้นมาในหัวใจ มันเป็นขึ้นจากตัวของเราเองไง ใจเราระลึก เราก็ระลึกไป จิตได้สำนึกๆ เวลาเข้าไปถึงจิตได้สำนึก เข้าไปถึงสัมมาสมาธิ เข้าไปถึงจิต นี่จิตแท้ จิตที่เป็นสัมมาสมาธิ จิตที่เป็นสัมมาสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันก็เป็นมรรค

จิตของเราเป็นความคิด เป็นความคิด เป็นจินตนาการ เป็นสัญญาอารมณ์ แล้วก็คิดไป ของอย่างนี้มันก็ต้องทำ เวลาทำอย่างนี้ เพราะมีการกระทำ ทำอย่างนั้นคือปัญญาอบรมสมาธิ

ความคิด ถ้ามันปล่อยให้มันคิด ก็เลสมันพาคิด คิดไปเรื่องของกิเลส ถ้ามีสติปัญญา เราคิดเหมือนกัน แต่ธรรมพาคิด คิดถึงบุญคุณพ่อแม่ คิดถึงความเลื่อมใส คิดถึง เห็นไหม เวลาคิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาบอกว่า โอ้โฮ! ร่างกายเขาอ่อนเปียกเลย อบอุ่น ขนลุกขนพอง

นี่เราถึงบอกว่า ถ้ามันเป็นความจริง เป็นความจริงอย่างนี้

เวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านพยายามค้นคว้าของท่านนะ แล้วท่านรู้คัมภีร์ของท่านเอง ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ ญาณระลึกอดีตชาติได้ จุตูปปาตญาณ ญาณระลึกถึงว่า ถ้าจิตนี้ยังไม่ถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ มันจะไปเกิดได้ อาสวักขยญาณ ญาณชำระล้างกิเลส

หลวงปู่มันท่านไปพิจารณาของท่านนะ ท่านบอกว่าท่านเคยปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือปรารถนาพุทธภูมิ มันถึงภาวนาไปไม่ได้ไง พอภาวนาไปไม่ได้ เวลาท่านจะลา นี่เวลาท่านจะลา

เวลาเราจะลากัน เราก็นึกลากันอย่างนี้ แล้วก็ทำเป็นของเล่น แต่หลวงปู่มันท่านทำสมาธิเข้ามาอย่างนี้ เห็นไหม

ที่เขาบอกว่าเขาทำ เวลาเขาระลึกถึง ใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป เวลาใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป จิตมันสงบเข้าไป ระลึกถึงบุญคุณของพ่อแม่ ใ้อโฮ! น้ำตาร่วง น้ำตาไหล คิดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ร่างกายนี้อ่อนหมด จิตมีความอบอุ่น ชนลุกชนพอง

นี่มันถึงจิต แล้วลาตรงนี้ หลวงปู่มันไปลาพระโพธิสัตว์ ไปลาพุทธภูมิ ไปลาตรงนี้ พอลาเสร็จแล้วมันปลดปล่อย เออ! ลาพุทธภูมิแล้ว เวลาท่านจิตสงบแล้ว ท่านยกขึ้นสู่พิจารณากาย พอพิจารณากายออกมา เออ! มันต้องเป็นอย่างนี้สิ พิจารณาไปแล้วมัน ถอดมันถอน มันละ มันเบา มันบาง

เมื่อก่อนพอจิตสงบแล้วพิจารณากาย ออกมาแล้วนะ มันก็ปกติ พิจารณากายไปแล้วมันก็เหมือนทางตันนะ พิจารณาไปแล้วก็เหมือนหน้าผาตัดนะ มันไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะความปรารถนาพระโพธิสัตว์ เวลาเขาลากัน เขาไปลากันในสมาธิ ลากันที่จิตนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตเขาสงบ เห็นไหม เวลาเขาสงบ ฉะนั้น จิตเขาสงบแล้วเขาไปรื้อไปถอนสิ่งที่มันคาใจใจ เรามันโง่ๆ สมัยหนึ่งเราโง่ๆ เราเคยติเตียน เราเคยว่ากล่าวไว้ เวลามันไปขออภัย ไปขอลากัน มันเป็นประโยชน์ แล้วพอทำได้ ปลดปล่อยหมด

เลยนะ คิดดูสิ หัวใจเรามันมีสิ่งใดตกค้างไว้ในใจ ตะกอนในใจมันเหมือนจิตใต้สำนึก เวลามันมีสิ่งใดที่มันฝังใจอยู่ แล้วเราอยากจะปลดปล่อยมันออก

แต่คำว่า “กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน” กรรมคือการกระทำ เราได้กระทำไว้ มันต้องมีผล เราได้กระทำไว้ ทั้งๆ ที่สำนึกว่ามันผิดนี้ แต่เราเคยทำไว้ มันก็มีผลปักอยู่ กลางหัวใจนี้ไง จะทำสิ่งใดแล้วมันมีอะไรสิ่งใดอยู่ในหัวใจตลอด แล้วทำอย่างไรละ

เวลาเขาใช้ปัญญาอบรมสมาธิแล้วระลึกถึง จิตสงบแล้ว เวลาระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันปลอดโปร่งหมดเลย มันปลอดโปร่ง สุดท้ายเขาบอกเวลามันเป็นอย่างนั้น ร้องให้ “จากนั้นผมร้องไห้ไม่หยุดไม่หย่อน ก้มลงกราบแล้วกราบเล่า กราบด้วยความสำนึก ความสำนึกเหมือนกราบพ่อแม่ แต่ยิ่งกว่าหลายเท่า ผมร้องไห้แล้วกราบขอขมา”

คำว่า “ร้องไห้” เห็นไหม เหมือนกับเรา เวลาเราขอภัย เราขอโทษเขา เราก็สำนึกผิด เราก็เสียใจ นิธรรมดาถูกผู้ชายเนาะ ใครจะร้องไห้ให้ใครเห็นวะ แต่เวลาอยู่ในห้องนี้ร้องไห้คนเดียว ร้องได้ ร้องแล้วร้องเล่าเลย กราบเลย น้ำตาถูกผู้ชายวัย

ที่นี้มันผิดแล้ว ความผิดอันนี้มันผิดเพราะกิเลส ผิดเพราะความไม่เข้าใจ พอผิดแล้วเขาถึงมาคิดได้ แล้วมาคิดได้เองว่า เราเป็นคนโง่ที่เคยกล่าวติเตียนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พร้อมทั้งสำนึกบาปที่อยู่มานาน ร้องไห้สะอึกสะอื้นเหมือนเด็กๆ เหมือนมีความรู้สึกผิดอย่างมากเกินกว่าที่จะบรรยายได้

นี่เวลาเป็นสมาธิมันละเอียดลึกซึ้ง มันเป็นปัจเจกตั้ง เวลาพูด เวลาคนไปถาม ปัญหาหลวงตา หลวงตาบอก “เออ! รู้แล้ว เรารู้แล้ว พูดแค่นี้เรารู้แล้ว”

แต่ไอ้คนพูดก็อยากจะพูด อยากจะพูด เพราะมันพูดได้นิดเดียว พูดได้นิดหนึ่ง ให้ความเป็นจริงมันมากมาย อยากจะพูด อยากจะพูด

หลวงตาบอก “เออ! เรารู้แล้ว เรารู้แล้ว ไม่ต้องพูด”

คนเป็นกับคนเป็นฟังที่เดียวก็รู้ คนไม่เป็นไม่เห็นตรงนั้น มันพูดอธิบายแล้ว อธิบายเป็นทางวิชาการ โอ้ย! มันพูดได้ ๕ วัน แต่ฟังไม่ได้เรื่องเลย ๕ วันนี่ไม่เข้าสู่ความจริงเลย มันบรรยายได้ ๕ วัน เพราะอะไร เพราะมันใช้ตรรกะ มันพูดไป เปรียบเทียบไป

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ พูดคำเดียวก็รู้แล้ว แต่ไอ้คนรู้ก็อยากจะพูดมาก นี่สิ่งที่เป็นไป

อันนี้เราถึงบอกว่า เขาบอกว่ามันเกินบรรยาย สิ่งที่เขาเป็น เกินบรรยายเป็นตัวหนังสือ หลังจากหยุดร้องไห้แล้วพุทโธต่อ เกิดความรู้สึกล่อง ว่าง สงบ เจียบ อบอุ่นมาก พร้อมทั้งก้มลงกราบแล้วกราบเล่า

เวลาสิ่งที่มีมันเหมือนคนเป็นโรคแล้วหายจากโรค เห็นไหม คนเป็นโรคสิ่งใดก็แล้วแต่ เวลารักษาหายแล้วเราก็คงสบายใจปลอดโปร่งมาก นี่ก็เหมือนกัน สิ่งนี้มันตกค้างอยู่ในใจ ไอ้มันตกค้างอยู่ในใจ

แต่บางคนไม่มีนะ ส่วนใหญ่ไม่มี แต่สิ่งที่มีก็เยอะ เพราะคนที่เป็นอย่างนี้ทั้งเป็นพระ เป็นต่างๆ มาปรึกษาเราเยอะ แต่ของเรา ยกตัวนิดหนึ่ง เราไม่เคยเป็น ค่อยยังชั่วหน่อย ถ้าบอกว่า “อะไรๆ หลวงพ่อก็ว่าเคยเป็น หลวงพ่อเคยเป็นทั้งนั้นเลย”...อันนี้ไม่เคยเป็น แต่ถ้าปฏิบัติ เคย เวลาจิตเสื่อมนี้ไอ้โฮ! ทุกข์มาก

นี่เวลาคนมันเคยเป็น เคยเจริญแล้วเสื่อม มันถึงหวั่น มันถึงคอยบอกใจ อันนี้คนที่ปฏิบัติใหม่มันก็ไม่เคยเป็น มันก็นึกไม่ถึงไง ก็คิดว่าเหมือนกับเรียนหนังสือ สอบแล้วก็จบไป สอบแล้วก็คือได้ สอบแล้วผ่านแล้วก็ผ่าน ความรู้เราอยู่ตรงนั้นนะ

แต่สติ สมาธิ ปัญญา มันไม่เป็นอย่างนั้น เวลาได้นี้สดชื่นมากเลย เวลามันเสื่อมแล้ว โอ้ย! คอตกละ ไฟแดงๆ นี่แหละ ร้อนทั้งตัว ไฟเผาทั้งตัว เวลามันเสื่อม หมดอย่างนั้นเลย แล้วกว่าจะเอาคืนมา มันต้องดับไฟ ดับไฟให้ได้ก่อน ดับไฟเสร็จแล้วค่อยมาพุทโธใหม่ โอ้ย! ถึงตอนนั้นแล้วมันจะรู้จักนะ นี่พูดถึงว่าไอ้อย่างนี้เคยเป็น เป็นบ่อยมาก ไอ้เจริญแล้วเสื่อม

นี่พอเจริญแล้วเสื่อม หลวงตาถึงบอกว่า ใครไม่เคยเป็นไม่รู้ แต่ถ้าใครเคยเป็น แต่ส่วนใหญ่แล้วพวกเรากล้าคนมันไม่เคยเป็น เหมือนเราไม่เคยรวย ไม่เคยรวยแล้วไม่

เคยหมดตัว ถ้าไม่เคยรวย ไม่เคยหมดตัว มันก็เรื่องปกติ แต่ถ้าเคยรวยแล้ว แล้วหมดตัวนะ โอ้โฮ! มันฝังใจ ขอให้ถูกรวยอีกทีเถอะ ภูจะไม่ประมาทอีกเลย ขอให้ถูกรวยอีกที

เวลามันรวยไปแล้วมันใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มันหมดตัวเลยไง แล้วก็ไปหาอีกๆ นั่นนะ ไอ้คนไม่เคยรวยมันไม่รู้ว่ารวยเป็นอย่างไร แล้วก็ไม่เคยหมดตัวด้วย มันก็เลยว่างๆ ว่างๆ กันอยู่อย่างนั้นนะ แต่ถ้าใครเคยรายนะ แล้วหมดตัวนะ แล้วมันต้องมาสร้างเนื้อสร้างตัวใหม่ มันจะรู้เลยว่ามันทุกข์ยากขนาดไหน ตั้งแต่นั้นมามันจะรักษาอย่างดีเลย นี่พูดถึงว่าเวลาเจริญแล้วเสื่อมนะ

ฉะนั้น สิ่งที่เป็น ใครเป็น เขาเรียกว่าเวรกรรม เราถึงบอกว่า กรรม เราทำของเรา มา เราต้องยืมสู้ ยืมสู้กับสิ่งที่เราทำมา ไม่เหมือนเขา จิตใจเราไม่เหมือนเขา จิตใจเราไม่เท่าเขา บางทีคนที่เขาไม่สนใจศาสนาเลย จิตใจเราดีกว่าเขา ถ้าเขาไม่สนใจเลยนะ เขาเกิดมาเป็นคน แล้วเขามีโอกาส มีอำนาจวาสนาด้วย แต่เขาไม่ทำ แต่เราทำ นี่คือโอกาส ใจ โอกาสที่เขาโยนทิ้งไป

โอกาสของคน โอกาสของคนเรามีปัญญา มีการศึกษา มีการกระทำใหม่ นี่โอกาสของคน ทุกคนมีสิทธิ์หมดเลย แต่เขาโยนทิ้งไป เขาไม่เอา ถ้าจิตใจเราดีกว่า เราดีกว่าเขา แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแล้ว เออ! เราสู้ท่านไม่ได้ เราอยู่ตรงกลาง แต่ก็ยังพยายามทำของเรา นี่พูดถึงถ้าแก้ไขได้นะ

สิ่งที่พูด เราพูดบ่อยมาก เวลาคนที่เขามีปัญหา เวลาการกระทำนะ เวลาขอขมาแบบพิธีกรรม โดยธรรมชาติ เหมือนเด็ก เด็กมันทำอะไรไม่ได้หรอก เด็กนี้พ่อแม่เลี้ยงมาทั้งนั้นนะ ที่เด็กทำอะไรไม่ได้ เด็กมันสำนึกผิด ก็ให้สำนึกผิดแบบเด็กๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราภาวนายังจิตมันไม่สงบหรือมันเป็นไปไม่ได้ เราก็ขอขมาแบบเด็กๆ คือขอขมาลาโทษ สวดมนต์ ทำวัตรเย็นนะ เราขอขมาไป **สพฺเพ สตฺตา** สัตว์ทั้งหลาย เพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เป็นสุขๆ เกิด นี่ถ้าเราแผ่เมตตาของเรา แต่ถ้าเราขอขมาลาโทษ เราก็ขอขมาลาโทษของเรา

นี่พูดถึงเวลาเขาบอกเขามีความสุขมาก จิตเขามีความอบอุ่นใจ หลังเลิกภาวนาแล้ว นี่ความรู้สึกของเขา ความรู้สึกของคนที่มีสิ่งใดปักหัวใจไว้ แล้วเวลามันถอดมัน

ถอนใจ “หลังเลิกภาวนาแล้ว ความรู้สึกเหมือนชีวิตนี้กลับมาฉบับหนึ่งใหม่ นับจากแต่ก่อนนั้นติดลบ พอมันภาวนาเสร็จแล้ว มันปลดปล่อย มันโล่ง”

คือว่ามันถอดถอนไ้ความวิตกกังวล ถอดถอนสิ่งที่ปักคาหัวใจไว้แล้ว

“ชีวิตนี้เหมือนฉบับหนึ่งใหม่”

คือมันไม่มีอะไรแล้ว ไอ้สิ่งที่มันกระทบกระเทือนหัวใจนี้จบแล้ว เราถอดถอนได้ เราทำอะไรเราปลดปล่อยได้ เราปลดปล่อยใจเราให้อิสระใจ จากใจของเราเป็นมนุษย์มีอิสรภาพ แต่มันมีเวรมีกรรมครอบงำมันไว้ไง นี่เราทำคุณงามความดี เราประพฤติปฏิบัติ ทาน ศีล ภาวนา เราปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปฏิบัติบูชาหัวใจของเรา เห็นไหม ปลดปล่อยพุทธะ ปลดปล่อยหัวใจของเราให้ปลดปล่อย ปลดปล่อยสิ่งที่เราเคยสร้างเวรสร้างกรรมไว้ มันปลดปล่อยของมัน พอมันปลดปล่อยของมัน มันจบสิ้น ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันสมควร มันสมควรสมมูลพอดี มันถึงปลดปล่อย

เราคิดเอาเองไง เรามีความทุกข์ใจ เราก็อยากปลดปล่อย เราก็อยากทำให้เรามีความสุข เราคิดว่าเราทำของเราได้ไง แต่ถ้าคนเขาเป็นจริงของเขา เขาทำของเขา ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม “ชีวิตนี้เหมือนฉบับหนึ่งใหม่ จากที่เคยติดลบมา แล้วปฏิญาณตนว่าตนจะถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อย่างสุดหัวใจ”

อย่างสุดหัวใจเลยนะ อย่างสุดหัวใจเพราะมันไปรู้ไปเห็น มันสุดหัวใจเลย แล้วทำของเรา ต่อไปนี้เราจะเชื่อมั่นของเรา

ถึงบอกว่า ศรัทธา อจลศรัทธา ศรัทธาของเราคลอนแคลนนะ ศรัทธาของเราหวั่นไหวได้ ศรัทธาของเราไปเจอใครชักนำ ใครชี้หน้า เราอาจจะไปกับเขาได้ นี่ศรัทธา ถ้ามันประพฤติปฏิบัติเข้าไปเห็นความจริง นี่อจลศรัทธา

อจลศรัทธา เกิดตั้งแต่ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ ปุณฺณคนหนา ปุณฺณคนที่ยังพึ่งตัวเองไม่ได้ ปุณฺณ สิ่งใดมันยังชักนำไป รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันยังมีอำนาจเหนือใจดวงนั้น แต่ใจดวงนั้นพิจารณาของเรา เดี่ยว

ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เห็นใจ รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

เป็นบ่วงมารัดคอ เป็นพวงดอกไม้มั่นหลอกมันล่อ รูป รส กลิ่น เสียงนี้ รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของมนุษย์ต่างหาก กิเลส

รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร ของที่มันเลอเลิศในโลกนี้มนุษย์สร้างขึ้นมานั้นมีกิเลสหรือ มันไม่มีหรือ มนุษย์สร้างขึ้นมาแล้วก็มนุษย์ด้วยกันไปติดมัน ตัณหาความทะยานอยากของมนุษย์ต่างหากคือกิเลส

ฉะนั้น รูป รส กลิ่น เสียง มันก็เป็นเครื่องล่อ แล้วเรามีกิเลสอยู่ใช่ไหม เรามีกิเลสอยู่ เราก็ชอบใจ รูป รส กลิ่น เสียง เราก็ไปชอบมัน ถ้าไปโดนมันหลอก มันก็ผูกคอเอา นี่คนหนา ปุณฺณ

เราใช้ปัญญา เราพิจารณา รูป รส กลิ่น เสียง ก็รูป รส กลิ่น เสียง มันก็มีของมันธรรมชาติ ทำไมเราไปติดมันนะ พอปัญญามันไล่เข้ามาต่อเนื่องบ่อยๆ ครั้งเข้า เวลา มันปล่อย มันขาดนะ มันขาด หมายความว่า รูป รส กลิ่น เสียงไม่มีอำนาจเหนือใจดวงนี้ ถ้ารูป รส กลิ่น เสียงไม่มีอำนาจเหนือหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้มีสติปัญญาอย่างที่ว่าเจริญไม่เสื่อมนะ นี่มีสติปัญญา ยิ้มๆ จะรูป รส กลิ่น เสียงอย่างไร ยิ้มๆ ผ่านตลอด ถ้าจิตมันดี แต่ถ้าเสื่อม ติดอีกแล้ว แต่ถ้าจิตมันดีนะ ยิ้มๆ เลย รูป รส กลิ่น เสียงนี้ อะไรก็หลอกกูไม่ได้ ไม่ได้หรือ เป็นอจลศรัทธา

ศรัทธาคือคนหนา ศรัทธาคือคนยังเปลี่ยนแปลงได้ ศรัทธายังหลงใหลได้ อจลศรัทธาคือศรัทธาที่มั่นคง ศรัทธาที่ไม่คลอนแคลน ศรัทธาที่ไม่คลอนแคลนมันต้องมีปัญญา เพราะปัญญามันรู้เท่า รูปรสอันวิจิตรมันไม่ใช่กิเลส มันไม่ใช่ แล้วใครไปหลงมันนะ แล้วใครไปติดมันนะ นี่ไง ถ้ามีความคิดอย่างนี้ปั๊บ มันจะไล่กลับมาเลย ก็หัวใจเรา

ที่แรกก็ว่าเราก่อน เพราะตัวเราคิด ความคิดมันหยาบๆ จริงๆ ความคิดเกิดจากจิต ก็คือใจเรานั้นแหละ แล้วใจเราอะไร **อวิชชาปจฺจุยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจุยา วิญญานํ** เพราะอวิชชาครอบงำ มันถึงได้ลุ่มหลงอย่างนี้ พออวิชชาลุ่มหลงไป ความ

โลก ความหลงมันก็เกิด ทุกอย่างก็เกิดตามมา พับ! พับ! พับ! เกิดตามมาหมดเลย ถ้ามันหลง มันเกิดมาเป็นทางว่าวเลย แต่ถ้ามันทันก็ทัน จบเหมือนกัน นี่พูดถึงเวลาปฏิบัติ เห็นไหม ศรัทธา อจลศรัทธา

ฉะนั้น สิ่งทีบอกกว่า “ต่อไปนี้จะปฏิญาณตนจะถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่างสุดหัวใจ แล้วจะมุ่งมั่นทำคุณงามความดีของเราไป ผีก็หัดใจของเรา เวลากิเลสมันครอบงำ มันจะผีก็หัดภาวนาครับ แล้วผมก็จะมีความเมตตา”

เราพยายามทำของเรา อันนี้เป็นอัตตสมบัติ มันเป็นสมบัติของเราไง คนเราจะรู้ว่าจะดีจะชั่ว รู้ดีชั่วที่ไหน รู้ดีชั่วเวลาพฤติกรรมของเขา ใจนี้หัวใจของเรา พฤติกรรมในใจของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่อัตตสมบัติในใจของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา เรารู้ของเรา ใครจะติฉินนินทาอย่างไรมันเรื่องของเขา มันธรรมะเก่าแก่ โลกธรรม ๘ ถ้าหวั่นไหวไปกับเขาไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนพระนะ เวลาพระโดนกระทบกระเทือนจะไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอทั้งหลายโดนโลกธรรมเบียดเบียน คือมีคนเขาติฉินนินทานะ เธอไม่ต้องหวั่นไหวหรอก แล้วถ้าจะดูใครเป็นตัวอย่าง ก็ดูเราไง ก็ดูองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา ลัทธิอื่นๆ จ้างคนมาด่า จ้างคนมาต่างๆ เวลาเผยแผ่ธรรม ฉะนั้น ถ้าพวกเธอโดนโลกธรรมเบียดเบียน ให้ดูองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง ให้ปฏิบัติตนเหมือนช้างศึก ช้างศึกออกสนามรบ ช้างศึกตัวมันใหญ่ เขายิ่งธนู เขายิ่งไล่มันก่อน เขาทำอะไรก็โดนช้างตัวนั้นนั่นะ ช้างศึกมันไล่เข้าไป มันเอาชนะเขาได้

นี่พูดถึงว่า ถ้าเราฝึกหัดสติปัญญา ถ้าเราฝึกหัดสติปัญญาของเราแล้ว เรารักษาหัวใจของเรา คนจะมองอย่างไรมันเรื่องของเขา

ในสายตาของคน ถ้าเป็นคนมองนะ คนมองโดยสายตาของครูบาอาจารย์ของเราท่านมองออกนะ ท่านมองออกว่า คุณดูพระอัสสชิไปบิณฑบาต พระสารีบุตรเป็นมานพ เห็นสภาพ คนมีปัญญาเขามองออก ตามไปเลย ตามพระอัสสชิไป “ใครเป็นอาจารย์ของท่าน อาจารย์ของท่านสอนอย่างไร”

พระอรหันต์ท่านอ่อนน้อมถ่อมตน พระอรหันต์ไม่มีโอ้อวดหรือ “เราเป็นผู้บวชใหม่” พระอรหันต์นะ “เราเป็นผู้บวชใหม่ เราเป็นผู้บวชใหม่ เราไม่มีปัญญามากที่จะสอนได้”

“โอ้ย! ไม่ต้องเอามากหรือ เอาน้อยๆ ก็ได้ เอาน้อยๆ นะ”

“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ให้ดับที่เหตุนั้น”

สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมีที่มาที่ไปหมด มันต้องมีเหตุมีผลของมัน มีเหตุมีปัจจัยทั้งนั้น มันเกิดกันอยู่ที่นี่ กรรมทั้งนั้นนะ แต่ถ้าวิทยาศาสตร์ไม่ใช่ เกิดจากพ่อจากแม่ เกิดจากพ่อแม่ แต่ถ้าพ่อแม่ พ่อแม่ก็ต้องการให้สมความปรารถนาเรา พ่อแม่ลูก ดีเอ็นเอ ตรวจนี้พ่อแม่หมดเลย แต่ใจไม่ใช่

ถ้าใจนะ เราควบคุม เป็นของพ่อแม่ละ ลูกเราจะขีดเส้นให้เดินเป็นคนดีหมดเลย ลูกเราขีดเส้นเปื้อนเลย เพราะเราบังคับใจมันได้ไง ก็ใจมัน เราสั่งได้ แต่ไม่ได้ ใจของเขา ขณะที่เขาเล็กเขาน้อย เขายังต้องการพึ่งพาอาศัย เขาจะเชื่อฟังพ่อแม่ พอเป็นวัยรุ่นแล้วจบแล้ว พอเป็นวัยรุ่น มันจะไปของมันเองแล้ว พ่อแม่นี่ตัวถ่วง มันจะไปแล้ว เห็นไหม ถึงว่าใจไม่ใช่ ร่างกายนี้ของพ่อของแม่นะ ฉะนั้น เกิดจากกรรม นี่ไง ผลของวิญญูะ เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะอย่างนี้

เราฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเราก็ตีความใคร่ครวญของเรา ใคร่ครวญของเรา ถ้าจิตของเราไม่มีประสบการณ์อย่างนี้ ไม่มีปัญหาอย่างนี้ มันก็เป็นบุญของเรา เราไม่เคยทำกรรมอย่างนี้ เราก็ไม่เกิดประสบการณ์อย่างนี้ แล้วก็ไม่อยากเกิดด้วย ประสบการณ์อย่างนี้

แต่คนที่เกิดประสบการณ์อย่างนี้ เวลาเขาทำแล้ว เขาทำแล้ว แล้วเขาได้ผล ปฏิบัติธรรมสมควรแก่กรรม เขาปฏิบัติแล้วเขาถอนเขาได้ด้วย เขาถอนความทุกข์ในใจ

เขาได้ เขาถอนสิ่งที่ตกค้างในใจเขาได้ ร้องไห้ร้องไห้ ร้องไห้ร้องไห้เพราะเสียสำนึกบาป
เวลามันรู้สึกตัวของมันนะ เสียสำนึกบาป ถ้ามันจะเริ่มถอดถอน

แต่อันนี้มันเป็นความดีใจ อันที่เป็นความดี เวลาเขาปฏิบัติแล้วเขาได้ผล เราเห็น
อย่างนี้แล้ว ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุมีผลของมัน แล้วถ้าทำจริงก็เป็นจริง

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมนี้สัจจะทั้งนั้นนะ แต่
เราปฏิบัติถึงหรือไม่ถึง เราทำได้หรือไม่ได้ ถ้าเราทำได้ ทำได้ ยืนยันกันเลย
ปัจจัยตัดัง สันติภูริโก หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านบอกเลย แม้แต่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ตรงหน้าก็ไม่ถาม ไม่ถาม อันเดียวกัน

แต่อันเดียวกัน มันต้องแบบว่าไม่ใช่ว่ามันใจ มันเป็นความจริงเลย เป็นความจริง
ความจริงที่รื้อหาความบกพร่องไม่ได้ รื้อหาความผิดพลาดไม่ได้ ค้นหา มันไม่มี มันไม่
มีๆ ไม่มีอันนั้น นี่มันเป็นความจริงอย่างนั้น ความจริงจากการประพฤติปฏิบัติ ความจริง
เป็นความจริง ผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เอวัง